

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201277
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8619201277.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom ul. Majerníkova 3A, 841 05 Bratislava- Karlová Ves, proti žalovanému: J. X., nar. XX.X.XXXX, bytom T.. hrdinov XXX/XX, XXX XX T., právne zastúpený: Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, o zaplatenie istiny v sume 500 eur s prísl., odplaty v sume 168 eur, poplatok za upomienky v sume 300 eur a zmluvnej pokuty v sume 33 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 5Csp/67/2019-28 zo dňa 6. mája 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok s výnimkou výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol a súvisiaceho výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi istinu v sume 500 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 500 eur od 17.7.2016 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 132 ods. 1, § 187 ods. 1, ods. 2, § 191 ods. 1, § 297, § 219 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 6, § 54 ods. 1, ods. 2, § 457, § 451 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 17.7.2019 domáhal proti žalovanému zaplatenia istiny v sume 500 eur s prísl., odplaty v sume 168 eur, poplatku za upomienky v sume 300 eur, zmluvnej pokuty v sume 33 eur, zmluvného úroku vo výške 60 % ročne zo sumy 600 eur od 16.7.2015 do 8.10.2015, zmluvného úroku vo výške 60 % ročne zo sumy 500 eur od 9.10.2015 do zaplatenia a zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 668 eur od 3.1.2016 do zaplatenia. Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.7.2015 uzatvorenej podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 600 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 168 eur a úrok vo

výške 60% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 3.1.2017. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalobca a žalovaný dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaný sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušil dojednania predmetnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratil výhodu splátok, žalobca vyzval žalovaného na úhradu jeho záväzku. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaný zaviazal uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30 eur, čo predstavuje v tomto prípade celkovú sumu vo výške 300 eur. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu 100 eur.

4. Žalovanému bola žaloba zasielaná spolu s uznesením č. k. 5Csp/67/2019-22 zo dňa 8.1.2020 s výzvou na vyjadrenie k žalobe v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia. Uvedené uznesenie bolo žalovanému doručené do vlastných rúk dňa 16.1.2020. Žalovaný sa v uvedenej lehote písomne nevyjadril.

5. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 16.7.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 600 eur. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa žalovaný zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 528 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 1 128 eur. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa žalovaný zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu v sume 168 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28 %. Úrok je vo výške 60 % ročne spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 360 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 1 128 eur do 16.7.2016. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý do 16.7.2016. Žalovaný doposiaľ na predmetný spotrebiteľský úver zaplatil sumu 100 eur.

6. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy dňa 16.7.2015 v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti. Súd tento právny vzťah posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

7. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, o ktorú žalobca opiera uplatnený nárok je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/137/2003). Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o úvere zo dňa 16.7.2015 je uvedená ročná úroková sadzba 60 %. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci júl 2015 na úrovni 6,95 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 60 % ročne uvedená v zmluve podstatne (viac ako osemnásobne) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci júl 2015. Súd netvrdí, že výška úrokov pri nebankových spotrebiteľských úveroch musí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlužník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 60 % ročne (ako podstatná zložka právneho úkonu) je v rozpore s dobrými mravmi, preto predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom prieči dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti

vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Vzhľadom na uvedené dôvody súd považuje predmetnú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú.

8. Pokiaľ došlo medzi účastníkmi neplatnej zmluvy k plneniu, nastupuje medzi nimi právny režim bezdôvodného obohatenia. Ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 600 eur a žalovaný doposiaľ zaplatil sumu 100 eur, preto žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi sumu 500 eur (600 eur - 100 eur) v právnom režime bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na uvedené dôvody súd rozhodol tak, že zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 500 eur s požadovaným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 17.7.2016, t. j. od nasledujúceho dňa po lehote splatnosti do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. Výrok o trovách odôvodnil podľa ust. § 255 ods. 2 C.s.p..

10. Proti rozsudku s výnimkou výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol podal žalovaný odvolanie včas. Odvolanie odôvodnil nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Uvedol, že v zmysle príslušných zmluvných ustanovení mala nastať konečná splatnosť spotrebiteľského úveru dňa 16.07.2016. Podľa názoru žalovaného, žalobca doručil žalobu Okresnému súdu Svidník dňa 17.07.2019, t. j. po uplynutí všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka. Z opatrnosti preto vzniesol námietku premlčania, aj keď podľa jeho názoru v tomto spore to nie je potrebné pretože s poukazom na znenie § 54a Občianskeho zákonníka konajúci súd mal žalobu žalobcu zamietnuť v celom rozsahu, keďže žalobca sa v konaní domáhal/domáha premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré nie je možné vymáhať.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca a uvedol, že návrh bol podaný a odoslaný dňa 16.7.2019 a dlh sa stal splatným 16.7.2016, teda nárok žalobcu nie je premlčaný. K vyjadreniu žalovaného, že zmluva nemá všetky náležitosti uvedol, že súd prvej inštancie priznal len nárok, ktorý je vo výške nesplatennej istiny. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

14. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

16. Podľa ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ právny vzťah založený Zmluvou o úvere medzi žalovaným a žalobcom vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský. Spotrebiteľský charakter sporu nebol žalobcom v konečnom dôsledku spochybnený. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

19. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

20. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

21. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch, často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v tejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané a až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutý úrok vo výške 60 % ročne viac ako 8-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu vo výške 6,95 % uplatňovanú bankami pri poskytovaní obdobných úverov ako to správne zistil prvoinštančný súd. V zmluve dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

22. V čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere dňa 16.7.2015 Občiansky zákonník v ust. § 39a upravoval úžeru. V zmysle tohto ustanovenia za neplatný sa považoval právny úkon urobený fyzickou osobou, nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť,

rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyseľnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sa alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere. Vychádzajúc z uvedeného s úžerou je spojená absolútna neplatnosť právneho úkonu, teda v danom prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 16.7.2015.

23. Dôsledkom absolútnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vznik povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu v zmysle zásad uvedených v ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia podlieha premlčaniu. Podľa ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo. V prejednávanej veci vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie nebolo ničím preukázané, aby na strane žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, a preto pri posúdení premlčania bolo potrebné vychádzať z trojročnej objektívnej premlčacej doby.

24. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 30 okrem iného uviedol, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, o ktorú žalobca opiera uplatnený nárok je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 60 % ročne (ako podstatná zložka právneho úkonu) je v rozpore s dobrými mravmi, preto predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom prieči dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Vzhľadom na uvedené dôvody súd považuje predmetnú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú.

25. V bode 31 odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že ak došlo medzi účastníkmi neplatnej zmluvy k plneniu, nastupuje medzi nimi režim bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 500,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 17.7.2016.

26. Ak je zmluva neplatná, každý z účastníkov je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Právnym následkom vady v právnom úkone je absolútna alebo relatívna neplatnosť tohto právneho úkonu s právnymi účinkami ex tunc, čím sa sankcionuje i taká vada v pojmovom znaku právneho úkonu, v dôsledku ktorej by právny úkon ani nemal vzniknúť. Z tohto konceptu je zrejmé, že môže dochádzať k situáciám, kedy si strany na základe právneho úkonu, ktorý bol neskôr posúdený ako neplatný, plnili.

27. V odvolacom konaní žalovaný zastúpený právnym zástupcom vzniesol námietku premlčania.

28. Podľa ust. § 54a Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom od 5.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

29. Podľa ustanovenia § 879v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

30. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie nie je možné zistiť, akou úvahou sa súd prvej inštancie pri posúdení nároku žalobcu zaoberal. Z jeho odôvodnenia nevyplýva záver o tom, ako sa vyporiadal s ust. § 54a Občianskeho zákonníka, resp. ako sa pri posudzovaní nároku žalobcu vyporiadal s plynutím subjektívnej a objektívnej premlčacej doby.

31. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

32. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty

strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

33. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

34. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

35. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

36. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie vykonať nové dokazovanie, a na základe takto vykonaného dokazovania vyporiadať sa ustáliť či v tomto spore došlo k uplynutiu premlčacej doby, a v prípade, že súd prvej inštancie ustáli, že došlo k uplynutiu premlčacej doby bude jeho povinnosťou určiť začiatok jej plynutia. V tejto súvislosti netreba opomínať, že ide o vec týkajúcu sa účasti slabšej strany sporu v konaní v zmysle ust. § 290 a nasl. C.s.p., pričom vo veciach takejto povahy nie je súd viazaný návrhmi strán na dokazovanie a môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

37. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).